

For at sammenholde dette Resultat med de offentlige fremsatte Udtalelser om Boligernes Tilstand i Grønland, skal man her citere, hvad den forhenværende Distriktslæge i Nordgrønland har udtalt i „Ugeskrift for Læger“. Det hedder her:

„Husene, der som oftest beboes af flere Familier, ca. 20 à 30 Personer, ere sjældne over, hyppig under 25 □ Allen indendigt Maal, med en Høide til Loftet, der neppe tillod mig (Jorf.) at staa opreist.“

Den Paastand, at Husene som oftest beboes af ca. 20 à 30 Personer, er i høi Grad urigtig. Gjennemsnittstallet saavel for hele Nordgrønland som særlig for de opmaalte Huse er kun 9 Personer. Det højeste Antal Beboere, som fandtes i de opmaalte Huse, var 16, nemlig 8 Borne og 8 Børn. Af de opmaalte Huse havde Halvdelen eller 16 Huse fra 8—10 Beboere hvert, 9 Huse havde fra 3=7, og kun 7 Huse havde fra 11—16.

Den Paastand, at Husenes Gulvflade er „sjælden over, hyppig under 25 □ Allen“, altsaa 100 □ Fod, er ligeledes urigtig. Gulvfladen var for de opmaalte Huse gjennemsnitlig 130 □ Fod og af samtlige Huse havde kun 3 en Gulvflade af under 100 □ Fod.

Vil man efter Angivelserne i den citerede Udtalelse beregne Rumfanget for hver Beboer, bliver dette 20 à 30 Kubiffod, medens det rette Rumfang er 82 Kubiffod for hver Beboer. Overdrivelserne i Udtalelsen bestaar i, at Beboernes Antal for hvert Hus er mindst fordoblet og Husenes Fladeindhold samtitid reduceret med mindst en Fjerdedel.

Naar man har brugt den oftnævnte Udtalelse som Bevis for, at der med Hensyn til de Indfødtes Boliger i Nordgrønland skulde være indtraadt en „betydelig Forværring“, er dette aldeles uberettiget; men det kan tilmed godtgjøres, at en saadan Forværring af Boligerne ikke foreligger.

Herom skal man henvise til, at der i 1845 af Dr. med. Røhser ifølge hans Indberetning derom (jfr. Rint: Samling af Betænkninger S. 62) er foretaget en Næppe Udmaalinger af de Indfødtes Boliger i de samme nordgrønlandske Distrikter, hvor de nu foreliggende Opmaalinger have fundet Sted. Røhser siger i sin Indberetning, at Husene alle ere paafaldende smaa; det største, som undersøgtes, havde kun 150 Kubiffod Rumfang til hver Beboer, det mindste 56½ Kubiffod, i Gjennemsnit vel 80 à 100 Kubiffod for hver Beboer. Det kan ikke ses, hvorledes Røhser ved disse Angivelser har medregnet Børnene, om han har regnet dem lige med Borne, i hvilket Tilfælde han dog sikkert ikke har medregnet de spæde Børn. Sammenholdes hermed de nu foretagne Maalinger, vil man se, at efter disse kom der for hver Beboer i det største Hus 172 Kubiffod (naar Børn under 12 Aar regnes halvt mod Børene: 220 Kubiffod), i det næststørste 150 Kubiffod (163 Kubiffod), i det mindste 44 Kubiffod (52 Kubiffod) og i Gjennemsnit 82 Kubiffod (98 Kubiffod). Disse Tal afvige ikke i nogen væsentlig Grad fra Røhsers; ved at sammenholde de 2 Opmaalinger, der saaledes have fundet Sted med omtrent 40 Aars Mellemrum, tør man med Bestemthed modsige Paastanden om, at der skulde være indtraadt en betydelig Forværring, ja overhovedet nogen væsentlig Forværring af Boligernes Tilstand i Nordgrønland; i saa Henseende maa Tilstanden nu antages at være i det Væsentlige den samme som for 40 Aar siden.

Den her stete Sammenstilling af Røhsers, og de nu foretagne Opmaalinger udelukker vel ikke Muligheden af, at der i det omhandlede Tidsrum kunde være stet en Forbedring i Boligernes Tilstand og atter en dertil svarende Forringelse, men at dette skulde være Tilfældet, er i høi Grad usandsynligt og er ogsaa blevet modsagt ved de Udtalelser derom, som Undertegnede har indhentet fra Folk, der vare bekendte med Forholdene. Derimod kunde man snarere tænke sig, at Husenes Antal i det omhandlede Tidsrum var bleven større; den gjennemsnitlige Størrelse af Husene og Gjennemsnittet for Antallet af Beboerne derimod i tilsvarende Grad mindre, men heller ikke dette er for Nordgrønlands Vedkommende blevet bekræftet ved de derom indhentede Udtalelser.

Hvad de enkelte Husenes Godhed angaar, afhænger denne af, om der i Huset findes tætte Mure og tæt Tag, gode Vinduer, Kaffelovn, Træbrix og Træpanel paa Væggene. I saa Henseende foreligger der selvfølgelig stor Forskiel mellem Husene indbyrdes i Forhold til Beboernes økonomiske Vilkaar i det Hele taget og deres Sands for huslig Orden. Med Hensyn til de opmaalte Huse kan det imidlertid udtales, at slette Huse vare Undtagelser, at jevnt gode Huse vare Reglen, og at særlig gode Huse vare tilstede i mindst lige saa stort Antal som slette Huse.